

Приложение 1
към Стратегия
на 36. СУ „Максим Горки“

МЕРКИ
ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО

I. СЪЩНОСТ, ПРИНЦИПИ И ЦЕЛИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

С тези мерки се цели постоянно да се подобряват условията и редът за разработване на ефективна вътрешна училищна система за осигуряване на качеството на образованието. Качество на образованието е степента на съответствие на предоставяните публични образователни услуги със:

- нормативните изисквания (закони, държавните образователни стандарти и други юридически актове);
- очакванията на гражданите и потребителите на образователните услуги (ученици, родители, работодатели);
- очакванията на други заинтересовани страни.

Мерките са съобразени с принципите и изискванията към училището за усъвършенстване на процесите за управление на качеството, както и с показателите, условията и реда за измерване на постигнатото качество.

1. Качеството на образованието се осигурява чрез управление на процеса на развитие на училището, основано на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения.

2. Качеството на образованието в училището се осигурява при спазване на следните принципи:

- 2.1. ефективно и ефикасно разпределяне, използване и управление на ресурсите;
- 2.2. автономия и самоуправление;
- 2.3. ангажираност, сътрудничество и социален диалог между всички участници в процеса на образованието и обучението;
- 2.4. удовлетвореност на участниците в процеса на обучението и на другите заинтересовани страни;
- 2.5. приемственост на политиките и постиженията, прилагане на добри педагогически практики;
- 2.6. непрекъснатост, демократичност и прозрачност в процеса и дейностите за повишаване на качеството в институцията;
- 2.7. ориентираност на образованието и обучението към изискванията и потребностите на пазара на труда;
- 2.8. целенасоченост към постигане на високи резултати в процеса на обучение и образование;
- 2.9. лидерство и точно разпределяне на отговорности за постигане на стратегическите цели на училището.

3. Цели на управлението на качеството в институцията:

- 3.1. повишаване на качеството на предоставяното образование в училище;

3.2. подобряване на индивидуалния напредък на всяко дете и ученик по отношение на неговите образователни резултати;

3.3. организационно развитие на училището.

Измерването на постигнатото качество е съвкупност от действия за определяне на резултатите на училището по критерии за конкретен период на измерване и съпоставянето им с определените равнища на качеството по всеки критерий.

Измерването на постигнатото качество в училището се осъществява на всеки две години чрез самооценяване.

4. Задачи

4.1. Удовлетворяване потребностите на учителите от квалификация.

4.2. Ефикасно и ефективно обучение и възпитание.

4.3. Недопускане на преждевременно напускане на образователната система.

4.4. Модернизация на учебно-възпитателния процес.

5. Дейности

5.1. Установяване на ефективност на учебно-образователния процес

5.2. Използване на съвременни технологии в учебния процес

5.3. Ефективна работа на методическите обединения

6. Очаквани резултати

6.1. Подобрена образователна среда и по-високо качество на образователна услуга

6.2. Повишаване резултатите на учениците и предоставяне на равни възможности за изява на всеки ученик

6.3. Недопускане на преждевременно напускане на образователната система.

6.4. Ефективна, устойчива и трайна продължаваща квалификация на педагогическите кадри

II. РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В УЧИЛИЩЕ

Усъвършенстването на процесите за управление на качеството се постига при спазване на следните изисквания от училището:

1. анализирането, планирането, изпълнението на дейностите и внасянето на подобрения в работата на училището;

2. областите на самооценяването;

3. участниците в процеса на самооценяването;

4. условията и реда за извършване на самооценяването;

5. съдържанието на доклада от самооценяването;

6. начините на представяне на резултатите от самооценяването;

7. срока на съхранение на документацията от самооценяването.

1. Анализиране, планиране и изпълнение на дейностите – разработване на стратегия за развитие на училището (съгл. чл. 263 от ЗПУО) за 4 години и план за действие с финансиране за всяка година

2. Области на самооценяването

2.1. Управление на училището

2.2. Образователен процес

— **Подобряване на работната среда чрез:**

а) прилагане на механизми за адаптиране на обучаваните към средата на институцията;

б) осигуряване на достъпна архитектурна среда;

в) модернизирание на физическата среда и обновяване на информационната инфраструктура;

г) развитие на организационната култура в училището.

— **Осигуряване развитие на персонала чрез:**

а) подобряване на възможностите за допълнителна и продължаваща квалификация на преподавателите за подобряване на тяхната иновационна култура и личностна

ефективност;

- б) изграждане на култура за осигуряване на качеството;
- в) създаване и поддържане на открита и ясна комуникация в училището;
- г) повишаване на ефективността на административното обслужване;
- д) повишаване на мотивацията и инициативността на всички участници в процеса на образование и обучение.

— **Подобряване на резултатите от обучението чрез:**

- а) повишаване на мотивацията на обучаемите;
- б) повишаване на дела на учениците, които работят активно за подобряване на своите образователни резултати;
- в) налагане на механизъм за ранно предупреждение за различни рискове;
- г) подобряване на взаимодействието с местната общност, със социалните партньори, работодателски организации, университети и други заинтересовани страни;
- д) проучване и прилагане на добри практики на сродни училища;
- е) подобряване на възможностите за достъп до информация на участниците в образованието и обучението;
- ж) информиране на общността и заинтересованите страни за добрите практики и постиженията на училището в областта на осигуряване на качеството на образованието и обучението;
- з) участие в проекти, свързани с повишаване на качеството на образованието и обучението.

3. Участници в процеса на самооценяването са учениците, учителите, директорът, другите педагогически специалисти и родителите.

4. Разработване на вътрешна система за осигуряване на качеството на образованието и обучението.

Политиката и целите по осигуряване на качеството се разработват в съответствие със стратегията за развитие на училището.

4.1. Самооценяването включва следните етапи:

- 1. определяне на работната група;
- 2. обучение на членовете на работната група;
- 3. подготовка – определяне на дейностите, процедурите, критериите, показателите и инструментите за самооценяване;
- 4. провеждане на информационна кампания сред учениците, учителите, другите педагогически специалисти и родителите;
- 5. провеждане на самооценяването;
- 6. обработване на информацията от проведеното самооценяване;
- 7. анализиране на получените резултати от самооценяването;
- 8. предлагане на мерки за внасяне на подобрения в работата на училището за повишаване на качеството на предоставяното образование;
- 9. изготвяне на доклад от самооценяването;
- 10. утвърждаване на доклада от самооценяването.

4.2. Органи за управлението на качеството са:

— Директорът на училището;

— Педагогическият съвет.

4.3. Работна група

За функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството в училището се определя работна група, която:

- 1. предлага на директора дейностите, процедурите, критериите, показателите и инструментите за самооценяването на качеството на предоставяното образование в училището;
- 2. провежда самооценяването;
- 3. изготвя доклад от самооценяването, който представя на директора.

4.4. Директорът на училището:

1. Организира, контролира и отговаря за цялостната дейност по функционирането на вътрешната система за управление на качеството;
2. Разработва политиката и целите по осигуряване на качеството;
3. Определя състава на работната група;
4. Утвърждава годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяването след приемането му от Педагогическия съвет и коригиращите мерки в хода на изпълнението му;
5. Утвърждава процедурите по критериите и инструментариума към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
6. Утвърждава коригиращи мерки и дейности за следващия период на измерване на качеството въз основа на годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване;
7. Провежда мониторинг на дейностите по осигуряване на качеството в училището;
8. Представя годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване на регионалното управление по образованието – за училището;
9. Организира обучение на персонала за осигуряване на качеството в училището.

4.5. Директорът на училището отговаря за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството, като със заповеди:

1. Организира изпълнението на следните дейности:
 - а) анализ на резултатите от изпълнението на целите на институцията;
 - б) анализ на силните и слабите страни, на възможностите и рисковете за развитието на институцията;
 - в) посочване на индивидуалния напредък на всеки ученик по отношение на неговите образователни резултати;
 - г) посочване на специфичните за училището ключови фактори, които влияят на качеството на предоставяното образование;
 - д) планиране на ежегодните дейности за постигане на целите от стратегията за развитие на училището;
 - е) изпълнение на планираните дейности от плана за действие към стратегията за развитие на училището и реализиране на заложените в нея цели;
2. Определя работна група, която извършва самооценяването – състав, задачите и сроковете за изпълнение;
3. Определя начина на участие на лицата, включени в процеса на самооценяване: ученици, учители, директор и родители;
4. Утвърждава определените на подготвителния етап дейности, процедури, критерии, показатели и инструментите за самооценяване;
5. Утвърждава преди края на втората учебната година доклада от самооценяването, който съдържа:
 - а) информация за вътрешната и външната среда, в която функционира училището през периода на самооценяването;
 - б) данни за използваните инструменти при самооценяването;
 - в) данни за резултатите от самооценяването, сравнени с резултатите от предходното самооценяване;
 - г) анализ на резултатите от самооценяването;
 - д) предложения за мерки за внасяне на подобрения в работата на училището с цел повишаване на качеството на предоставяното образование, както и за срокове за тяхното изпълнение.

Докладът от самооценяването се утвърждава от директора преди края на втората учебна година и е част от изпълнението на плана за действие към стратегията за развитието на училището.

4.6. Педагогическият съвет приема:

1. Мерките за повишаване на качеството на образованието;

2. Правилата за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализацията им като част от правилника за дейността на обучаващата институция;
3. Годишния план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
4. Годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване.

4.7. Правилата за прилагането на вътрешната система за осигуряване на качеството се разработват от работната група и се приемат като част от правилника за дейността на училището. Те включват:

1. Правомощията на участниците във вътрешната система за осигуряване на качеството;
2. Реда за организиране и провеждане на самооценяването;
3. Реда и начина за съхранение на доказателствените материали за проведеното самооценяване;
4. Взаимодействието на училището със социалните партньори и другите заинтересовани страни за осигуряване на качеството;
5. Начина за информиране на обществеността за получените резултати от проведеното самооценяване в училището.

Годишният план-график съдържа дейностите по самооценяването, групирани по критериите за качество, като задължително се посочват видът на инструментариума към тях и сроковете и отговорните лица за изпълнението им.

При необходимост се предлагат на директора коригиращи мерки за изпълнение на годишния план-график. След утвърждаване на мерките се организира и координира изпълнението им.

5. Условия и ред за измерване на постигнатото качество

Измерването на постигнатото качество на образованието и обучението се осъществява от училището чрез прилагането на процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването.

Самооценяването е процес на изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от училището. Самооценяването в училище се извършва по предварително определени критерии и показатели към тях.

Критериите може да се групират по следните области на оценяване:

1. управление на училището – ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите за повишаване на качеството на образование;
2. образователен процес – обучение, възпитание и социализация;
3. взаимодействие на всички заинтересовани страни. Показателите към всеки критерий са количествени и/или качествени и определят равнището на качеството по съответния критерий.

Критериите се оценяват с точки, като максималният общ брой точки по всички критерии е 100.

Максималният брой точки за всеки критерий се разпределя по показатели в четири равнища на оценяване.

Постигнатото качество се определя чрез крайна оценка, която се формира от сбора от получените точки по всички критерии.

Крайната оценка на постигнатото качество може да е със следните количествени и качествени равнища:

1. отлично – при крайна оценка от 91 до 100 точки;
2. добро – при крайна оценка от 66 до 90 точки;
3. задоволително – при крайна оценка от 46 до 65 точки;
4. незадоволително – при крайна оценка до 45 точки включително.

Самооценяването се провежда по процедури, утвърдени от директора на училището. По всеки критерий се разработва процедура, която съдържа:

- предмет и цел;

- инструментариум;
- описание на технологията на провеждане;
- вида на доказателствения материал (справка, контролна карта, протоколи, въпросници, анкети и други);
- начините на обработване на доказателствения материал;
- режима на съхранение и защита на информацията; отговорностите на лицата.

За проведеното самооценяване работната група по качеството изготвя годишен доклад, който включва:

- цел на самооценяването;
- информация за външната и вътрешната среда, в която функционира училището през периода на самооценяването; резултати от самооценяването;
- сравняване на оценките по критериите с предходния период на самооценяване;
- анализ на получените резултати;
- постижения и добри педагогически практики;
- резултати от оценяването, нуждаещи се от подобрене;
- предложение за коригиращи мерки и дейности.

Към доклада може да се прилагат графики, таблици, статистическа информация и други информационни материали.

Докладът от самооценяването се утвърждава от директора преди края на учебната година.

Мерките за повишаване на качеството на образованието се публикуват на интернет страницата на институцията в 7-дневен срок след утвърждаването им от директора и са достъпни за период не по-малък от 4 години от публикуването им.

Документацията от самооценяването се съхранява в институцията не по-малко от 5 години.

Внасянето на подобрения в работата на училището се извършва:

1. чрез изпълнение на плана за действие към стратегията на училището, в който се включват мерките, предложени от работната група по самооценяването и обществения съвет и приети от педагогическия съвет;
2. чрез изпълнение на препоръките след оценката и насоките от инспекцията по чл. 274, ал. 5, т. 3 ЗПУО.

При необходимост стратегията за развитие на училището се актуализира и в нея се формулират нови цели за развитие на училището.

III. МЕТОДИЧЕСКО ПОДПОМАГАНЕ И МОНИТОРИНГ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

За осигуряване на качеството в училището се осъществяват методическо подпомагане и мониторинг. Методическото подпомагане за разработване и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството включва: консултиране, информирание, инструктиране и представяне на добри педагогически практики.

Мониторингът е вътрешен и външен, като резултатите от него включват констатации, изводи и препоръки за вземане на информирани решения за усъвършенстване на процеса за осигуряване на качеството в съответната институция.

Вътрешният мониторинг се осъществява от директора на училището.

Методическото подпомагане и външният мониторинг се осъществяват за училищата – от Министерството на образованието и науката и от регионалните управления по образованието.

IV. ФИНАНСИРАНЕ

Дейностите за изграждане и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството на образованието и обучението се финансират със средства от субсидия по формула и от собствени приходи, както и други източници на финансиране – спонсорство, национални и международни програми и проекти и др.

Критерии по области на оценяване и показатели за измерване на постигнатото качество на управление на училището

№ по ред	Наименование на критериите по области на оценяване	Показатели за измерване на равнището на постигнатото качество
1. Област: Мениджмънт на организацията – планиране, организиране и контрол в училището		
1.1.	Стратегия за развитие на училището	Разработена стратегия за развитие на училището и годишен план за действие
1.2.	Реализирани учебни планове, програми	Разработени и утвърдени учебни планове, учебни програми, инструктажи и др.
1.3.	Дейност на Педагогически съвет	Планиране и организиране дейността на Педагогическия съвет
1.4.	Ниво на управление	Изградени системи, механизми, процедури за управление, отговорности и компетенции
1.5.	Организация на учебно-възпитателния процес	Сформирани ефективни екипи, комисии и методически объединения
1.6.	Контролна дейност	Планирана, реализирана адекватна контролна дейност на училищното ръководство
1.7.	Оценка на качеството на образователна услуга	Създаден работещ механизъм за вътрешна оценка/самооценка/ с участие на родители, учители, ученици и външни партньори
2. Област: Достъп до образование и обучение, образователна среда и училищна култура		
2.1.	Наличие на работещи механизми за адаптиране на ученика към училищната среда	Личностна подкрепа на учениците – сформирани екипи; разработени са и се изпълняват специфични програми за работа с ученици с образователни затруднения.
2.2.	Осигурена достъпна архитектурна среда	Обособяване на рампи към входовете; адаптирано санитарно помещение за специални потребности на ползващите ги.
2.3.	Наличие на модерна материалнотехническа база за обучение	Наличие на кабинети и учебни лаборатории, техника-компютърни технологии, мултимедии, др.
2.4.	Извънкласни и извънучилищни дейности.	Прилагане на ДОС за гражданско, екологично, патриотично образование. Създадени са възможности за включване на ученика в различни училищни общности в зависимост от интереси и потребности му чрез предлагане на разнообразни извънкласни форми и дейности
2.5.	Организация на учебния ден	Въведена е ефективна организация на учебния процес съобразно законовите изисквания
2.6.	Училищна политика за превенция	Разработена и внедрена система за превенция на агресията и други поведенчески проблеми насилието и агресията сред децата и учениците, която е известна и на родителите; намаляване на негативни поведенчески прояви сред учениците (употреба на наркотици, алкохол, цигари, рисков сексуално поведение и др.)

2.7.	Училищна политика за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Разработена е система от мерки за превенция на отпадането от училище на ученици в задължителна училищна възраст
2.8.	Приобщаващо образование	Осигурена е система от мерки за допълнителна работа с изоставащи ученици, консултации и подкрепа на ученици с изяви дарби; дейностите на екипи за мотивация и подкрепа на личностното развитие на ученика са координирани и са насочени към осигуряване на оптимални условия за реализиране потенциала на всеки ученик и към подкрепа на педагогическия състав в постигането на учебно-възпитателните цели
2.9.	Етичен кодекс на училищната общност	Разработен е и се прилага училищен Етичен кодекс на поведението, включващ ясни правила за ред и дисциплина и ефективни механизми за тяхното съблюдаване
2.10.	Училищни ритуали	Има изградени традиции – ритуализация, лого, знаме, церемонии, обичаи и др.
2.11.	Ученическо самоуправление	Налице е изградено и добре функциониращо ученическо самоуправление и се осигурява подкрепа за ученическата инициатива и творчество
2.12.	Училищни политики за подобряване на резултатите и обучението по отделни учебни предмети и културно-образователни области	Създадени са и се прилагат ефективни механизми за оценка на резултатите от учебновъзпитателния процес на индивидуално и училищно ниво
2.13.	Професионално ориентиране на учениците	Изградена е система за професионално ориентиране на учениците и кариерното им развитие
2.14.	Осигуряване на възможност за образование и обучение в различни форми на обучение	Училището осигурява възможност за образование и обучение в различни форми на обучение
2.15.	Публичност и популяризиране на предлаганото образование и съдържанието му	Използване на многообразни начини и средства за публичност и популяризиране на предлаганото образование и съдържанието му
3. Област: Вътрешна и външна комуникация, маркетингова дейност		
3.1.	Вътрешна комуникация	Създадени ясни и ефективни вътрешни канали за достъп и разпространение на информация в институцията.
3.2.	Външна комуникация	Налице са открити и ефективни канали на комуникация и взаимодействие между учители ученици, родители и ръководството на образователната институция; адекватни възможности за включване на родителите в организираните от училището дейности
3.3.	Връзка с други институции	Взаимодействие с институциите в системата на училищното образование, териториалните органи на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление и социалните партньори.

3.4.	Маркетинг, реклама, медии	Училището е включено в културната концепция на района, редовно се представя в обществеността в областта на спорта, изкуството и културата, социални контакти на различни групи от общността. Предлаганите от училището дейности и образователни услуги се основават на регулярни проучвания на образователните потребности и очаквания на учениците, родителите и общността.
3.5.	Портфолио на ученика и учителя	Поддържат се портфолиа на ученици и на педагогическия персонал.
4. Област: Управление на човешките ресурси		
4.1.	Планиране, подбор и развитие на персонала	Наличие на политики за подбор, назначаване, съкращаване, заплащане на труда на персонала; ВПРЗ
4.2.	Текучество на персонала	Относителен дял, причини.
4.3.	Атестиране на персонала	Наличен механизъм, критерии за оценка.
4.4.	Квалификация – функционираща вътрешна система за повишаване на качеството на образованието и обучението в училището	Разработване на вътрешна система за вътрешна и външна квалификация, правила за участие; адаптация на новоназначени учители; картотекиране на квалификационната дейност
4.5.	Стимулиране на персонала за иновации и за създаване и популяризиране на добри практики	Насърчаване на новаторство, интерактивни методи на преподаване и учене; обмен на добри практики, партньорства
4.6.	Лидерство	Успешно разрешаване на конфликти, работа в условия на стрес и кризисни ситуации
5. Област: Управление на финансовите материални ресурси		
5.1.	Управление на финансовите ресурси	Ефективно, законосъобразно и прозрачно планиране и управление на бюджета; система за финансово управление и контрол
5.2.	Материално-техническа база	Модернизиране на материално-техническата база; оборудване на кабинети, лаборатории и др.; осигуреност с учебници, помагала, пособия, канцелария, интернет, софтуери
5.3.	Безопасни и здравословни условия на обучение, възпитание и труд	Осигурен пропускателен режим и здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд; пожарна безопасност; ремонтни дейност

Критерии по области на оценяване и показатели за измерване на постигнатото качество на образователния процес – педагогически специалисти в училището

№ по ред	Наименование на критериите по области на оценяване	Показатели за измерване на равнището на постигнатото качество
1. Област: Процес на обучение (преподаване и учене)		
1.1.	Планиране	Тематичен план на учебния материал, урочно планиране, съобразно потребностите на учениците, гъвкавост при преструктуриране
1.2.	Предварителна подготовка	Анализ, планиране и мерки при входяща, изходяща диагностика и текущо оценяване; подготовка на разнообразни учебни материали
1.3.	Процес на преподаване	Ясна методическа структура, темп на работа, използване на подходящи методи и средства за обучение
1.4.	Диференциран подход на обучение	Работа с изоставащи и напреднали ученици
1.5.	Процес на учене (учебна дейност на учениците)	Осъществяване на обратна връзка, развитие на умения за самостоятелно, групово, индивидуално учене
1.6.	Учебна литература	Използване на различни източници на информация: учебници, глобална мрежа, литература, библиотека
2. Област: Оценяване на учениците и проследяване на напредъка им		
2.1.	Оценяване и самооценяване	Ефективни и разнообразни форми на оценка, самооценка и взаимна оценка; мотивирани оценки, конкретни препоръки и насоки, ясни рецензии; ритмичност
2.2.	Домашна работа	Обем, честота, контрол, самоконтрол, корекция
2.3.	Резултати на учениците	Съизмеримост на вътрешно и външно оценяване; ръст на резултатите
2.4.	Постижения на учениците	Съпоставка на резултати, анализ на постиженията; постигнати резултати на състезания и конкурси
2.5.	Напредък на учениците	Системни дейности за постигане на напредък в обучението на всеки ученик; подготовка на деца с изяви дарби; портфолио на ученика
2.6.	Идентифициране на обучителни затруднения на учениците	Идентифициране на потребности и дефицити в обучението на учениците, реализиране на консултации, индивидуална допълнителна работа, лятна работа; портфолио на ученика
3. Област: Взаимодействие и подкрепа		
3.1.	Подкрепа на образователното и личностно развитие на учениците, съобразно техните потребности и способности	Образователна подкрепа на всеки ученик – ученици със СОП, таланти и заложи, билингви, с обучителни затруднения; система за екипна работа с ученици реинтегрирани, след отпадане; относителен дял на сформирани екипи за личностна подкрепа
3.2.	Работа в мултидисциплинарен	Съдействие и екипна работа с други учители,

	екип	педагогически съветник, социални работници, обществени възпитатели и др.
3.3.	Работа в толерантна среда	Ефективна работа независимо от различията в религиозно, етническо, социално-икономическо, културно и др. многообразие.
3.4.	Взаимоотношения и общуване между учители и ученици и между самите ученици	Обратна връзка, толерантност, партньорство
3.5.	Работа в конфликтни ситуации	Адекватна реакция при нарушения на дисциплината, допуснати неоснователни отсъствия, поведенчески прояви, конфликти и агресия
3.6.	Взаимодействие със социалната среда	Комуникация с родители; поддържа контакти със заинтересовани институции
3.7.	Работа в извънкласни и извънучилищни дейности	Работа по проекти, клубове, училищни партньорства
4. Област: Професионално развитие на учителя		
4.1.	Вътрешна квалификация на педагогическите специалисти	Участие във вътрешноучилищни форми на квалификация, работа в комисии, методически обединения, наставничество и др.
4.2.	Външна квалификация на педагогическите кадри	Участие в различни семинари, тренинги, форуми, практикуми и др.; обмен на добри практики; открити уроци; доклади, методически разработки и др.; придобиване на ПКС и друга допълнителна квалификация
4.3.	Кариерно развитие и израстване	Сертифициране, придобиване на нови компетентности, магистърски програми, следдипломни квалификации, мобилност, учебни визити и др.; кариерно развитие по вертикала и по хоризонтала
4.4.	Професионални цели и методически подходи на учителя	Изготвяне на професионално портфолио

Приложение 2
към Стратегия
на 36. СУ „Максим Горки“

ПРОГРАМА
ПАТРИОТИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ,
ФОРМИРАНЕ НА НАЦИОНАЛНО САМОСЪЗНАНИЕ
И ОБЩОЧОВЕШКИ ЦЕННОСТИ У ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

1. АНАЛИЗ НА ФОРМИТЕ И МЕТОДИТЕ ЗА ВЪЗПИТАВАНЕ В ПАТРИОТИЗЪМ

Пред патриотичното възпитание днес има множество трудности, обусловени от загубата на общи ценности, около които да се обединят българите. В последните 30 години все по-интензивно се налага идеята, че „всеки се справя и оцелява, както може“. Обществото е силно поляризирано по отношение на нагласата си към патриотизма. От едната страна е една част от него, която с носталгия се връща към манифестациите и идеята да си част от народ - с многовековна история, носител на културен и духовен модел. От друга страна са тези, които категорично се дистанцират и не се припознават в призивите за дълг и жертвоготовност към родината, нито се разчувстват от подвизите на героите в българската история. Ясно се откроява и тенденцията, че трудно се прави разлика между патриотизъм и краен национализъм. Учебната програма, засягаща историческа тематика особено в начален етап, изкарва на преден план пиковите моменти от историята на България и възпитава в антагонизъм по отношение на народи, които се представят като „ощетяващи българите“. Примерите за патетичния и насаждащия омраза подход са множество и са категоричен показател за предлагане на форми на крайни възгледи, а не любов към родината.

2. ЦЕЛИ НА ПАТРИОТИЧНОТО ВЪЗПИТАНИЕ

- 2.1. Цялостно преосмисляне на патриотичното възпитание, като идеята за национално самосъзнание и достойнство да се доближи до учениците.
- 2.2. Насоченост на обучението към формиране и усвояване на умения за разбиране и отговорно поведение в обществото; подпомагане процеса на личностно развитие и себепознание в контекста на взаимодействие с другите хора.
- 2.3. Възпитаване у младите хора на чест, достойнство, дисциплина и дълг към родината.
- 2.4. Развиване на идеята за национална идентичност, като се наблегне на духовните, материални, интелектуални и емоционални черти на българското общество, обхващащи изкуството и литературата, начина на живот, формите на съжителство, ценностните системи, традициите и вярванията.
- 2.5. Стимулиране на учениците да са активни участници в процеса на идентифициране на националните устои.
- 2.6. Индикаторите за национална идентичност да се откриват, припознават и съпреживяват от учениците, а не да се приемат като препоръчителна директива.
- 2.7. Изграждане на патриотичното възпитание въз основа на ценностите, около които се обединяват българите, като се разграничава от насаждането на антагонизъм срещу дадени народи.
- 2.8. Анализиране на историята на България обективно в контекста на световните процеси, като се отчетат както епизодите за гордост, така и грешките.
- 2.9. Опознаване на различните етноси, живеещи в България, с особеностите на техния бит,

култура и вявания; изграждане на толерантно отношение към „другия“.

3. ОСНОВНИ КОМПОНЕНТИ НА ПРОГРАМАТА

3.1 Образователен компонент: Българска история и култура

Цели:

- Усвояване на знания за важните събития, личности и периоди в българската история.
- Запознаване с българското културно наследство и народни традиции.

Дейности:

- Часове по история и култура: Включване на теми за националните герои, Освобождението, културния и исторически принос на България за Европа и света в учебната програма по история и литература.
- Часове по БЕЛ и празници: Включване на литературни часове, посветени на български автори и произведения, които формират чувство за национална гордост. Организиране на празници по повод национални дати като 3-ти март (Освобождение), 24-ти май (Ден на славянската писменост) и др.
- Посещения на музеи и исторически обекти: Организиране на редовни екскурзии и посещения на исторически и културни забележителности като Рилския манастир, Пловдив, Шипка, старите столици Плиска и Преслав.

3.2 Патриотични инициативи и училищни проекти

Цели:

- Активно участие на учениците в патриотични инициативи, които утвърждават тяхното чувство за принадлежност към българската нация.

Дейности:

- Патриотични проекти и изяви: Организиране на проекти, посветени на теми като „Моята България“, „Героите на нашата нация“, „Българските традиции и обичаи“. Учениците могат да представят своите проекти чрез есета, рисунки, мултимедийни презентации и театрални постановки.
- Конкурси по родолюбие: Провеждане на училищни конкурси по патриотична поезия, история и изкуство, които да стимулират творческото мислене и знание за националната идентичност.
- Патриотични дни: Организиране на „Дни на българската култура“, по време на които учениците представят традиции и обичаи от различни региони на България, като танци, фолклор, народна музика и кулинарни традиции.

3.3 Формиране на общочовешки ценности

Цели:

- Възпитаване на уважение към универсалните ценности като мир, свобода, човешки права, равенство и толерантност.
- Преодоляване на предразсъдъците и развитие на разбиране за културното многообразие.

Дейности:

- Часове по етика и морал: Провеждане на уроци по теми като човешки права, равенство между половете, расова и културна толерантност, правосъдие и социална справедливост. Тези уроци могат да се провеждат в рамките на часовете по гражданско образование, етика или литература.
- Проекти за глобално гражданство: Участие в международни проекти и програми, свързани с глобални въпроси като екология, права на децата и мира. Учениците ще се запознават с общочовешките ценности чрез съвместни инициативи с училища от различни страни и култури.
- Дебати и дискусии: Провеждане на дебати по актуални морални и етични въпроси като правосъдието, мирът, социалната справедливост и правата на човека, за да се развият критичното мислене и моралната осъзнатост.

3.4 Интеркултурни дейности и толерантност

Цели:

- Насърчаване на уважение към културното многообразие и разбирането, че патриотизмът не е противоположен на толерантността.

Дейности:

- Интеркултурни проекти: Учениците ще имат възможност да участват в проекти и инициативи, свързани с изучаването на други култури и религии. Това може да включва представяне на различни празници и традиции от други народи, за да се създаде усещане за глобално сътрудничество и взаимно уважение.
- Ден на толерантността: Всяка година ще се отбелязва специален ден на толерантността, посветен на диалога между различни култури и народности, живеещи в България. Учениците ще представят традиции, култура и обичаи на различни етнически групи.
- Клубове по глобално гражданство: Учениците ще могат да се включат в клубове, посветени на глобални теми като правата на човека, опазването на мира, културния обмен и опазването на планетата.

3.5 Доброволчество и социална отговорност

Цели:

- Формиране на чувство за социална отговорност и ангажираност към проблемите на обществото и нуждаещите се.

Дейности:

- Доброволчески проекти: Учениците ще бъдат насърчавани да участват в доброволчески проекти, насочени към социална подкрепа на възрастни хора, деца в неравностойно положение, защита на околната среда и обществено-полезни дейности.
- Кампания „Героите на нашето време“: Създаване на инициативи, които да показват как съвременните герои – доброволци, учители, лекари, социални работници – също са важни за развитието на обществото. Такива кампании ще насърчат учениците да участват в решаването на социални проблеми чрез доброволческа дейност.

4. ОРГАНИЗАЦИЯ И РЕСУРСИ

- 4.1. Учители и специалисти: Учители по история, литература, гражданско образование, етика и изкуства координират учебните и извънкласните дейности в рамките на програмата. Специалисти като историци, писатели и социални активисти могат да бъдат поканени за специални лекции и работилници.
- 4.2. Учебни материали: Разработване на адаптирани учебни помагала и интерактивни ресурси, които да насърчават учениците да се запознават с българската история, култура и общочовешки ценности.
- 4.3. Партньорства с културни институции: В сътрудничество с музеи, театри, неправителствени организации и други културни институции, училището ще организира събития и образователни проекти.

5. ОЦЕНКА И ПРОСЛЕДЯВАНЕ

- 5.1. Оценка на ефективността на програмата: Периодични анкети сред учениците и родителите за обратна връзка относно въздействието на програмата върху формирането на патриотичното самосъзнание и разбиране на общочовешките ценности.
- 5.2. Доклади и анализи: Учителите събират данни за успеваемостта на учениците, тяхното участие в инициативи и проекти, както и за поведението и нагласите им.

Приложение 3
към Стратегия
на 36. СУ „Максим Горки“

ПРОГРАМА
ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА УСЛОВИЯ
ЗА ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ И
УЧАСТИЕ В СПОРТНИ ДЕЙНОСТИ

Училищното възпитание чрез формите на физическа култура има за цел укрепване и закаляване на учениците, повишаване устойчивостта на организма към заболявания, развитие на физически качества и дееспособност. Заниманията със спорт, при добра организация и използване на различните форми в 36. СУ „Максим Горки“ осигуряват здраве, двигателен опит, формиране на умения и изграждане на мотивация за самостоятелна двигателна дейност.

1. ЦЕЛИ

В Програмата за осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности през учебната 2025/2026 година са поставени следните цели:

- 1.1.** Проучване на наличните литературни източници и нормативни документи.
- 1.2.** Насърчаване на редовната физическа активност и здравословен начин на живот.
- 1.3.** Развитие на физическите, социалните и емоционалните умения на учениците.
- 1.4.** Осигуряване на равен достъп до спортни дейности на всички ученици, включително на тези със специални потребности.
- 1.5.** Популяризиране на спортната култура и състезателния дух.
- 1.6.** Укрепване на училищната общност чрез участие в спортни събития и дейности.
- 1.7.** Обогащане знанията на родителите в областта на физическата култура и заниманията със спорт и значението им за развитието на младите хора.
- 1.8.** Прилагане на различни форми за съвместна работа с родителите за повишаване качеството на физическото и здравословното развитие на учениците.

2. ОСНОВНИ КОМПОНЕНТИ НА ПРОГРАМАТА

2.1. Задължителни часове по физическо възпитание

- **Класове:** Програмата обхваща учениците от 1 до 12 клас.
- **Честота на занятията:** 2-3 часа седмично според възрастта и класа на учениците.
- **Съдържание на часовете:**
 - **Начални класове (1 - 4 клас):** Основни упражнения за координация, баланс, гъвкавост и сила. Забавни игри: народна топка, скачане на въже, прости атлетически упражнения.
 - **Прогимназиални класове (5 - 7 клас):** Спортни игри (футбол, баскетбол, волейбол), упражнения за издръжливост и работа в екип.
 - **Гимназиални класове (8 - 12 клас):** Специализирани спортни занимания (лека атлетика, гимнастика, фитнес, тенис на маса), развиване на стратегии в отборните спортове и индивидуални спортове.
- **Адаптирани занятия:** За учениците с физически затруднения ще се предлагат алтернативни упражнения и адаптирани спортни дейности.

2.2. Извънкласни спортни занимания

- **Честота:** 2-3 пъти седмично след учебните занятия.
- **Спортни клубове:** Създаване на различни спортни клубове в училището, които да включват:
 - Баскетбол
 - Гимнастика
 - Шах
 - Танци
- **Тренировки:** Всяка тренировка е отворена за всички ученици, като те могат да изберат спорта, който ги интересува, и да се включат в тренировъчния процес под ръководството на квалифициран треньор.

2.3. Спортни събития и състезания

- **Вътрешноучилищни състезания:** Провеждане на редовни училищни турнири и състезания по различни спортове, като например футбол, баскетбол и тенис на маса.
- **Междучилищни състезания:** Участие на училищните отбори в състезания на местно и регионално ниво, включително междучилищни първенства.
- **Седмица на спорта:** Веднъж годишно организиране на „Седмица на спорта“, по време на която ще се провеждат различни спортни демонстрации, състезания и игри с участието на всички класове.
- **Ден на здравето и физическата активност:** Специален ден, посветен на физическата активност, с включени различни активности като състезания по лека атлетика, игри с препятствия и танцови маратони.

2.4. Мотивационни и образователни програми

- **Лекции и работилници:** Провеждане на лекции и работилници за ползите от физическата активност, здравословното хранене и хигиената на съня, организирани от спортни специалисти и лекари.
- **Гостуване на известни спортисти:** Покана на местни и национални спортисти за мотивационни срещи и демонстрации.
- **Награди и признания:** Въвеждане на система за награждаване на най-активните ученици и отбори с грамоти и медали в края на всяка учебна година.

2.5. Сътрудничество с външни организации

- **Партньорства със спортни клубове:** Училището ще си сътрудничи с местни спортни клубове за предоставяне на професионални треньори и организиране на специализирани тренировки по спортове като тенис, джудо или плуване.
- **Участие в национални програми:** Участие в национални и регионални спортни инициативи, подкрепяни от Министерството на младежта и спорта.

2.6. Специални дейности за ученици със специални образователни потребности (СОП)

- **Адаптирани програми:** Разработване на адаптирани спортни дейности за ученици с различни физически или умствени затруднения.

3. ОРГАНИЗАЦИЯ И РЕСУРСИ

- **Учителски екип:** Учителите по физическо възпитание ще бъдат отговорни за планирането и провеждането на занятията, а квалифицирани треньори ще водят извънкласните тренировки.
- **Инфраструктура и оборудване:** Спортните съоръжения в училището (физкултурни салони, открити спортни площадки) ще бъдат модернизирани и поддържани в добро състояние. Ще бъде осигурено качествено спортно оборудване.
- **Финансиране:** Програмата ще бъде финансирана чрез училищния бюджет, както и чрез евентуални дарения, спонсорства и участие в национални и европейски проекти за

физическо възпитание и спорт.

4. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Промяна в отношението към физическата култура и спорт.
 - възможност за спортуване и създаване на траен интерес към спорта;
 - всеки ученик чрез участие в спортни състезания, в учебните часове по ФВС, по спортни дейности да се научи да рискува, да печели и губи като запазва достойнството си, уважава противника и спазва правилата – превенция на спортното хулиганство;
 - ученикът да намери своето място в обществото от връстници;
 - детето да осъзнава реалността на своето „Аз“, реалността на другите, да предвижда резултатите и да установява зависимостите.
- Обогащаване на материалната база с помощта на родителите и реализирани проекти.
- Повишена физическа дееспособност и подобрени физически качества на децата.
- Да се подобри здравословното състояние на учениците.

5. ОЦЕНКА И КОНТРОЛ НА ПРОГРАМАТА

- **Ежегоден отчет:** В края на всяка учебна година ще се провежда анализ на постигнатите резултати в областта на физическата активност и спорта в училище, включително броя на участниците в извънкласните дейности и постигнатите резултати в състезанията.
- **Обратна връзка от ученици и родители:** Редовни анкети сред учениците и родителите за подобряване на програмата.

Заклучение

Тази програма за физическа активност и спорт е насочена към развиване на здравословни навици, насърчаване на участие в спортни дейности и формиране на положително отношение към активния начин на живот.

Приложение 4
към Стратегия
на 36. СУ „Максим Горки“

ПРОГРАМА
ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО
И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата програма определя политиката на 36. СУ “Максим Горки” при обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование.

- В 36. СУ “Максим Горки” обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование се реализира в процеса на придобиване на всички видове училищна подготовка.
- В настоящата програма се определят начините и формите за обучение и възпитание по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в 36. СУ “Максим Горки”.
- Програмата е съобразена с реализацията на основните цели, залегнали в стратегията за развитие на 36. СУ “Максим Горки”.
- Настоящата програма се прилага и по отношение на реализацията на дейностите, свързани с работата по Национална програма „Без свободен час“, Модул „Без свободен час в училище“.

II. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

1. В програмата гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се разглеждат като взаимосвързан интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.
2. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
3. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
4. Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
5. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

III. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И
ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

3.1. Изграждане на автономна и активна личност, която:

- разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките

права;

- познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество;
- зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
- носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
- подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
- познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
- умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

3.2. Функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:

- възпитава в демократичните ценности;
- насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
- утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
- изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурната толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
- създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

IV. НАЧИН И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ В 36. СУ “Максим Горки”

4.1. В 36. СУ “Максим Горки” гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява интегрирано в обучението по всички учебни предмети.

4.2. В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват:

- в часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
- в заниманията по интереси в рамките на целодневната организация на учебния ден;
- в рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование;
- чрез реализация на Национална програма “Без свободен час”;
- в “Занимания по интереси” по чл. 20 от Наредба за приобщаващото образование;

V. РЕАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

5.1. В ЧАСА НА КЛАСА

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в Часа на класа се осъществяват чрез занимания, дейности и проекти в следните тематични области:

- Патриотичното възпитание и изграждането на националното самочувствие; толерантността и интеркултурния диалог
- Финансовата и правната грамотност, в т.ч. избор на първо работно място
- Военно обучение и защита на родината
- Безопасността и движението по пътищата
- Защитата на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ
- Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти
- Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха, киберзащита
- Кариерно ориентиране
- Превенция и противодействие на корупцията
- Електронно управление и медийна грамотност
- Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в часа на класа се осъществяват и чрез дейности за последователно развитие на класа като общност и за ученическо самоуправление на ниво паралелка, клас и училище.
- За организацията и съдържанието на часа на класа класният ръководител разработва годишен план в срокове и по ред, определени в правилника за дейността на училището, и при съобразяване с разпределението на тематичните области, определени в Наредбата. При разработването на годишния план МО на класните ръководители задължително проучват мнението и интересите на учениците от паралелката.
- Обучението по отделните тематични области може да се осъществява от гост - лектори от съответните компетентни институции, от неправителствени организации или от общественици в присъствието на класния ръководител.

5.2. В ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ В ГРУПИТЕ ЗА ЦЕЛОДНЕВНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН ЧРЕЗ:

- наблюдение и оценка на поведенческите ситуации по време на заниманията по интереси;
- провеждане на беседи и разговори с учениците по възникнали затруднения, споделяне на проблеми и възникнали конфликти; спазване на здравно-хигиенни норми и изисквания от учениците;
- грижа за опазване здравето и живота на учениците;
- дидактически игри - образователни и развиващи;
- народни традиции, обичаи и празници;
- безопасност на движението по пътищата;
- патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
- приложни дейности за изготвяне на подходяща украса за празниците;

5.3. В “ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ” ПО ЧЛ. 20 И ЧЛ. 21 ОТ НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

5.3.1. Основна цел на клубовете е чрез заниманията по интереси да се подкрепя развитието на ключовите компетентности на учениците в областта на математиката, информатиката, природните науки, технологиите спорта и изкуствата.

5.3.2. Специфични цели:

- развитие на потенциала за учене, творческия и спортния потенциал на учениците;
- приобщаване на учениците чрез формиране на общности по интереси;
- превръщане на училището в по-привлекателно място за развитие и изяви;
- включване на общността и родителите/близките на учениците в извънкласните дейности по интереси;
- развитие на допълнителни знания, умения и компетентности у учениците, свързани с подкрепа за развитие на способностите им, извън тези които са включени в задължителната

училищна подготовка;

- осмисляне на свободното време на учениците чрез насочването им към дейности за развитие на индивидуалните им способности и интереси.
- създаване на перспектива в училищата чрез извънучебна дейност всеки участник да придобие увереност в собствените си сили, да формира и реализира собствени стратегии за успех и мотивация за учене;
- Създаване на условия за развитие на социалната принадлежност, засилване на културната и националната идентичност и повишаване на етническата толерантност и мултикултурната интеграция.

5.3.3. Спазване на изискванията:

- заниманията по интереси по тематични направления "Дигитална креативност", "Природни науки", "Математика" и "Технологии" да са не по-малко от 40 на сто от общия годишен брой часове за организирани занимания по интереси в училището;
- да се включат минимум 20% от учениците в ЗИ;

4. ЧРЕЗ ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ В 36. СУ “Максим Горки”:

4.1. Определянето на училищни ритуали, свързани с:

- откриването и закриването на учебната година;
- официалното раздаване на удостоверения за завършен първи клас, начален етап на основната степен, свидетелства за основно образование, удостоверения за завършен първи гимназиален клас, дипломи за средно образование;
- награждаване на отличили се ученици и учители;
- честването на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;

4.2. Възпитаването в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез:

- изслушване на националния химн в тържествени за държавата и училището моменти;
- поставяне на националния флаг на фасадата на училището;

4.3. Интегрална част от институционалните политики, насочени към гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, е подкрепата за мултикултурната среда.

5. ЧРЕЗ ДЕЙНОСТИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА “БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС”, МОДУЛ “БЕЗ СВОБОДЕН ЧАС В УЧИЛИЩЕ”

5.1. Основни цели:

- да помогне на учителите да обучат учениците на жизнено важни и социални умения за сметка на безцелното и неосмислено прекарване на времето си в „свободните” часове;
- да ангажира „свободното” време на учениците по време на училищната им заетост по жизненоважни за тях въпроси, които в една или друга степен не се разглеждат по същество от учебните програми по учебните предмети от учебния план;
- да предизвика интереса на обучаваните и да спомогне за тяхната социална ангажираност към проблемите на обществото като цяло и в личен план;
- разглежданата проблематика да „прибере” учениците в училище и в този смисъл да гарантира както живота и здравето им, така и да повиши авторитета и отговорността на училището като обществено значима институция;

5.2. Основни задачи:

- учениците да участват пряко в дискусии, форуми и дебати по обществено значими и социални въпроси;

- да се изградят у тях нагласи за грижливо отношение към продуктите на човешкия труд;
- да се доразвият поредицата от личностни качества като:
 - умения за общуване при решаване на социални проблеми в бита;
 - умения, осигуряващи предприемчивост, прецизност и дисциплинираност;
 - умения за вземане на решения;
 - умения за отстояване на безопасно поведение и поемане на отговорност;
- да се формира достатъчна за етапа на образование организационна, икономическа, здравна, естетическа и екологична култура.

6. УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО

6.1. В политиката на училището е залегнала подкрепата на инициативността и участието на учениците чрез подходящи за възрастта им включващи демократични практики, като:

- участие в различни форми на ученическо самоуправление и представителство;
- организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
- организиране на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и пр.;
- организиране на училищни празници и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
- развиване на младежкото лидерство;
- участие в клубове и неформални групи по интереси;
- реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията;
- проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот.

6.2. Формите на ученическо самоуправление и представителство се определят според правото за участие, избора на председател, мандатността, числеността, основните функции са регламентирани в Приложение № 6 към чл. 17, ал. 2 от Наредбата за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

VI. ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

- Всеки преподавател има право на избор на тема от учебната програма. При избора се има предвид възрастта на учениците и най-вече техния интерес към определена проблематика. За да няма дублиране на теми, при усвояване на определена тема учителят отразява това в дневника на паралелката. При наличие на проявен интерес от страна на учениците по определена тема, се допуска разискване в рамките на следващ „свободен” час, от следващ заместник. Това повторение също се отразява в учебната програма за съответния клас.
- Основна форма на работа - дискусия. Други форми - казуси, анкети, изследвания, сбирки, ситуационни игри, тематични презентации, лекции от други специалисти, есета, портфолиа.
- Основен принцип на работа - активност и дискусийност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.
- Учебната програма не предполага записване на учебен план и вписване на цифрови оценки. Оценката за участието на учениците е само качествена. Значимите резултати и нетрадиционните решения се публикуват на сайта на училището.

Приложение 5
към Стратегия
на 36. СУ „Максим Горки“

УЧИЛИЩЕН МЕХАНИЗЪМ

за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна училищна възраст

- I.** Механизмът се прилага по отношение на децата и учениците, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище или са напуснали преждевременно образователната система. Той включва:
1. Създаване и дейност на екипи за съвместна работа на институциите за обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (екипи за обхват);
 2. Взаимодействие на институциите по прилагането на комплекс от мерки за обхващане и включване в образователната система и предотвратяване на ранно отпадане на децата в риск;
 3. Прилагане на процедурата за отпускане на семейни и други помощи в натура спрямо индивидуалните потребности на децата и учениците, както и подобряване на координацията при налагане на санкции спрямо родителите, настойниците, попечителите или лицата, които полагат грижи за детето, при неизпълнение на задълженията им по Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование;
 4. Организиране на регулярен обмен на информация между ангажираните институции и координиране на техните съвместни действия за налагане на съответни санкции по реда на Закона за закрила на детето и на Закона за предучилищното и училищното образование на родители, чиито деца в задължителна предучилищна и училищна възраст не посещават училище;
 5. Взаимодействие на институциите за проследяване при пътуване и миграция на упражняването на правото на децата на задължително образование;
 6. Обмен на информация и контрол по издадените здравни бележки за извиняване на отсъствия по уважителни причини на децата и учениците;
 7. Други дейности за обхващане и включване в образователната система и за предотвратяване на ранно отпадане на децата и учениците, които предполагат взаимодействие на институциите.
- II.** За функционирането на Механизма се внедрява, развива, поддържа и управлява Информационна система за реализация на механизма (ИСРМ), която предоставя интегрирана електронна среда и инструментариум при следните условия:
1. Достъпът до ИСРМ е персонален и ограничен само за лицата, изпълняващи функции или имащи отношение по Механизма;
 2. Информационната система за реализация на механизма осигурява защита и сигурност на предоставяните от институциите и събраните от екипите за обхват данни за децата и учениците, като лицата с достъп до системата са длъжни да не разпространяват

информация, станала им достъпна през ИСРМ извън обхвата на Механизма освен по силата на закон или на съдебно разпореждане;

3. Информационната система за реализация на механизма осигурява информационната база за функциониране на Механизма, като данните в нея се осигуряват през автоматизирани интерфейси за достъп до други регистри или се въвеждат от потребители на ИСРМ;
4. Отговорност за достоверността на данните носи лицето, което ги въвежда или променя съгласно дадените му правомощия;
5. Информационната система за реализация на механизма осигурява възможности за управление на Механизма от съответните органи и лица съгласно техните правомощия;
6. Информационната система за реализация на механизма предоставя възможност за извършване на справки и контрол по функционирането на Механизма;
7. Информационната система за реализация на механизма осигурява среда за обмен на информация и координация между ангажираните лица и институции по Механизма.

III. Директорът на училището:

1. Възлага на педагогически специалисти и на друг персонал от училището включването в екипите за обхват и осигурява участието на включените лица;
2. Съдейства технически, административно и организационно на екипа за обхват;
3. При установена нужда чрез ИСРМ прави писмено предложение по образец до дирекция “Социално подпомагане” за предоставяне на помощ в натура за дете или ученик, като предлага вида на помощта съобразно идентифицираните потребности на детето или ученика;
4. Ежемесечно, до 15-то число подава чрез ИСРМ информация за предходния месец за неосигурено задължително присъствие на учениците за повече от 5 учебни часа, по неуважителни причини, с цел налагане на наказания на родителите по реда на чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование
5. Създава организация за превенция от отпадане чрез анализ на средата във и извън училище и въвежда получената информация в ИСРМ в съответствие с указания на министъра на образованието и науката;
6. Участва активно в обмена на информация между институциите чрез ИСРМ за установяване и актуализиране на статуса на всяко дете и ученик.
7. В срок до 20 февруари, до 30 септември и до 20 декември на съответната година директорът въвежда в Национална електронна информационна система за предучилищно и училищно образование (НЕИСПУО) информация за записаните в тях деца и ученици;

IV. Екипът за обхват координирано с директора на училището:

1. Предприемат мерки за обхващането в образователната система на идентифицираните чрез ИСРМ (информационна система за реализация на механизма) деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
2. Предлагат мерки за реинтеграцията в образователната система на идентифицираните чрез ИСРМ деца и ученици, отпаднали от училище;
3. Предлагат мерки по превенция на включването в образователната система и идентифицирани в ИСРМ деца и учениците в риск от отпадане;
4. Определят комплекс от мерки по отношение на всяко дете, което е идентифицирано като необхванато, отпаднало или застрашено от отпадане от образователната система, и взаимодействат с компетентните институции за прилагане на интегриран подход;
5. Планират посещения в домовете на децата и учениците, които подлежат на задължително предучилищно и училищно образование и са отпаднали или са в риск от

отпадане; провеждат разговори с родителите, настойниците, попечителите или с лицата, които полагат грижи за децата и учениците, с цел записването им в училище или преодоляването на риска от отпадане;

6. Осъществяват пряко взаимодействие с родителите, настойниците, попечителите или с лицата, които полагат грижи за детето, за обхващане и включване на децата и учениците в образователната система;
7. Привличат и работят с медиатори и местни общности;
8. Предлагат мерки за обща и допълнителна подкрепа на учениците в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование;
9. Предлагат на компетентните институции да предприемат допълнителни мерки с оглед на прилагане на комплексен подход, включващ и налагането на наказания от компетентните органи за неспазването на задълженията на родителите, настойниците, попечителите или лицата, които полагат грижи за детето, по Закона за закрила на детето и по Закона за предучилищното и училищното образование, както и предоставянето на помощи в натура по реда на Закона за семейни помощи;
10. Регулярно предоставят информация чрез ИСРМ на кметовете на общините за установени нарушения на задълженията на родителите, настойниците, попечителите или лицата, които полагат грижи за детето, с цел налагане на наказания по реда на чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование;
11. Проследяват чрез ИСРМ изпълнението на предложените мерки и ефекта им за връщането, включването и преодоляването на риска от отпадане за децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст.

V. При осъществяване на дейностите за обхващане, включване и превенция на децата и учениците, които не са обхванати, отпаднали са или са в риск от отпадане от образователната система, институциите взаимодействат и обменят информация, както следва:

1. Екипът за обхват до 30 септември на съответната година предприемат мерки за обхващане и включване на децата и учениците, които са посещавали училище, но са отпаднали през предходната учебна година;
2. Екипът за обхват до 30 ноември на съответната година предприема мерки за обхващане на деца в задължителна училищна възраст, които не са записани в първи клас, за обхващане и включване на учениците, посещавали училище през предходната учебна година, но не са записани през настоящата;
3. Екипът за обхват до 15 февруари на съответната година предприема мерки за връщане и трайно включване в образователната система на повторно отпадналите ученици и на отпаднали през настоящата учебна година ученици;
4. Екипът за обхват до 30 март на съответната година предприема мерки за връщане и трайно включване в образователната система на повторно отпадналите ученици и на отпадналите между първия и втория учебен срок;
5. Екипът за обхват регулярно предприема мерки за превенция на риска от отпадане на ученици, за които в ИСРМ има индикатори за отсъствия, слаб успех и проблемно поведение;
6. Всяко посещение на адрес или друга осъществена от екипа дейност се регистрира в ИСРМ, като се отбелязват и членовете на екипа, участвали в посещението или в изпълнението на мерките, както и постигнатият резултат;
7. След обновяване на информацията в ИСРМ кметовете на общини извършват първоначална проверка на данните за настоящ или постоянен адрес и отразяват информацията в ИСРМ;
8. В случаите, в които настоящият и постоянният адрес на детето са различни и детето не

е намерено на настоящия адрес, и информацията е отразена, ИСРМ автоматично сигнализира кмета на общината и екипа за обхват по постоянен адрес за установяване местоживеенето на детето и родителите му и за прилагане на мерки за обхващане в образователната система;

9. В случаите, в които децата не могат да бъдат намерени в продължение на 10 дни на постоянния им адрес, кметът на общината уведомява чрез ИСРМ началника на регионалното управление на образованието по постоянен адрес за резултатите от проверката;
10. Началникът на регионалното управление на образованието чрез ИСРМ изпраща до областната дирекция на МВР/районно управление на МВР по последния известен адрес искане за оказване на съдействие при извършване на проверка за местопребиваването на детето и родителите му;
11. Ръководителите на институции, участващи в Механизма, могат да извършват разходи за функционирането му за сметка на получени целеви средства и/или в рамките на утвърдените им бюджети;
12. Началниците на регионалните управления на образованието, директорите на училища и детски градини могат да осигуряват средства за дневни и пътни разходи на участниците в екипите за обхват, когато дейността се извършва извън населеното място на местоработата им, както и за канцеларски материали и други разходи, свързани с работата с родители и с местни общности.

Приложение 6
към Стратегия
на 36. СУ „Максим Горки“

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ
ГРУПИ В 36. СУ “МАКСИМ ГОРКИ”

Приобщаващото образование представлява всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността.

Училищната програма се базира на:

1. Закон за предучилищното и училищното образование;
2. ДОС за приобщаващото образование;
3. Международна конвенция за правата на детето;
4. Световна програма на ЮНЕСКО "Образование за всички";
5. Закон за защита от дискриминация;
6. Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка, и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

Основна цел: Осигуряване в училището на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всеки ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

Постигането на тази цел изисква:

- Определяне на уязвимите групи ученици и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от тях.
- На учениците в системата на училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.
- Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.
- Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основни приоритети като:
 1. Изграждане на образователна среда за разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация; по-високо качество и по-добър достъп до образование; ранна превенция на обучителни затруднения;
 2. Включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
 3. Включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА СА:

- Равен достъп и приобщаване на всяко дете

- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- Съхраняване на етнокултурното многообразие

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез:

- Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.
- Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности - учители, ученици, деца и родители.
- Създадени условия, гарантиращи интеграцията на учениците със специални образователни потребности в училищата чрез изграждане на подкрепяща среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Пълноценна социализация и гарантиране на равен достъп до качествено образование на ученици със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование
3. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
3. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания
4. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда
6. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда.
7. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.
8. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
9. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творчески изяви.

ОСНОВНИ КОМПОНЕНТИ НА ПРОГРАМАТА

1. ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ПОТРЕБНОСТИ (СОП)

Цели:

- Осигуряване на индивидуална подкрепа за ученици със специални образователни потребности.
- Разработване на адаптирани учебни материали и подходи за работа с учениците със СОП.

Дейности:

- Индивидуални учебни планове (ИУП): Всеки ученик със СОП ще има индивидуален учебен план, който да отразява неговите специфични потребности, способности и темп

на учене.

- Специализирана помощ: Назначаване на ресурсни учители, психолози, логопеди и терапевти, които да подпомагат учениците със СОП в учебния процес.
- Адаптирани учебни материали: Разработване на учебни материали, подходящи за различни видове увреждания – слухови, зрителни, когнитивни и двигателни затруднения.

2. СОЦИАЛНА И ИКОНОМИЧЕСКА ПОДКРЕПА

Цели:

- Намаляване на социално-икономическите бариери, които пречат на учениците да посещават училище и да се включват активно в учебния процес.
- Осигуряване на базови условия, които позволяват на всички ученици да учат в комфортна и приобщаваща среда.

Дейности:

- Безплатни учебници и помагала: Осигуряване на безплатни учебници, учебни материали и училищни пособия за ученици от семейства с ниски доходи.
- Обяд и транспорт: Предоставяне на безплатен обяд и транспорт до училището за ученици от уязвими социални групи.
- Стипендии: Въвеждане на стипендии за ученици от социално уязвими семейства, които показват добри академични резултати.

3. ПОДКРЕПА ЗА УЧЕНИЦИ ОТ ЕТНИЧЕСКИ И КУЛТУРНИ МАЛЦИНСТВА

Цели:

- Осигуряване на равен достъп до образование за ученици от етнически малцинства.
- Създаване на учебна среда, която уважава културните различия и насърчава интеграцията.

Дейности:

- Допълнителни часове по български език: Осигуряване на допълнителни часове и индивидуална помощ за ученици, чийто майчин език не е български, с цел подобряване на езиковите умения и интеграция в учебния процес.
- Менторски програми: Въвеждане на менторски програми, в които ученици от малцинствени групи получават подкрепа от по-опитни ученици или учители, които им помагат да се справят с академични и социални предизвикателства.
- Културни събития: Организиране на училищни събития, които да популяризират културното многообразие и да насърчават взаимното уважение между различни етнически групи.

4. ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

Цели:

- Развиване на толерантност и взаимно уважение между учениците.
- Насърчаване на приобщаваща култура, която приема различията като предимство.

Дейности:

- Часове за толерантност и приобщаване: Въвеждане на специални уроци и проекти, които разглеждат теми като толерантност, противопоставяне на дискриминацията, уважение към различията и социална справедливост.
- Партньорски проекти: Организиране на съвместни проекти между ученици от различни социални и етнически групи, за да се развиват социалните умения и взаимното разбиране.
- Училищни медиатори: Назначаване на училищни медиатори, които да подпомагат разрешаването на конфликти и да насърчават позитивното поведение сред учениците.

5. ПОДКРЕПА ЗА РОДИТЕЛИ

Цели:

- Подпомагане на родителите в техните усилия да осигурят равен достъп на децата си до образование.
- Информирание на родителите за правата им и възможностите за подкрепа на техните деца.

Дейности:

- Информационни кампании: Провеждане на регулярни срещи и кампании, насочени към родителите, за да се запознаят с правата си, възможностите за подкрепа и начините, по които могат да помогнат на децата си в образователния процес.
- Курсове за родители: Организиране на курсове и уъркшопи за родители, свързани с отглеждането на деца, управлението на семейните ресурси и подпомагането на учебния процес в домашни условия.

6. АКАДЕМИЧНА ПОДКРЕПА ЗА ИЗОСТАВАЩИ УЧЕНИЦИ

Цели:

- Осигуряване на допълнителна помощ за ученици с трудности в учебния процес.
- Намаляване на риска от отпадане от училище.

Дейности:

- Допълнителни занимания: Организиране на извънкласни занимания и индивидуални консултации за ученици, които изостават в учебния процес или имат затруднения с усвояването на материала.
- Летни образователни програми, насочени към укрепване на знанията и уменията на учениците с академични трудности, за да се подготвят за новата учебна година – м. юни.

ИЗГРАЖДАНЕ НА ПОЗИТИВЕН ПСИХОЛОГИЧЕСКИ КЛИМАТ

- Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес.
- Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците.
- Организиране на дейности за превенция на агресията и мотивация за преодоляване на проблемното поведение.
- Прилагане на координирани и последователни усилия за осигуряване на благоприятна образователна среда и своевременно решаване на възникнали конфликти.
- Групова работа с ученици; кризисна интервенция.
- Поддържане на непрекъсната връзка и взаимодействие с родителите на учениците за справяне с проблемното им поведение и приобщаване към средата на училището.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

1. Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа.

Срок: постоянен Отг.: кл. ръководители, педагогически съветник, психолог, учители

2. Екипна работа на учителите от даден клас.

Срок: постоянен Отг.: класни ръководители, учители

3. Награждаване на ученици.

Срок: постоянен Отг.: Директор, зам.-директори, педагогически съветник, психолог

4. Включване на учениците в дейности по интереси в училището.

Срок: целогодишно Отг.: педагогически съветник, кариерни консултанти

5. Стимулиране участието на деца с изяви дарби в състезания и олимпиади.

Срок: целогодишно Отг.: учители

6. Идентифициране на ученици със специални образователни потребности и уязвими групи, създаване на екипи и оценка на потребностите им.

Срок: постоянен Отг.: кл. ръководители, учители, психолог, педагогически съветник

ОРГАНИЗАЦИЯ И РЕСУРСИ

- Училищен екип за приобщаване: Във всяко училище ще бъде създаден екип за равни възможности, включващ учители, психолози, ресурсни специалисти и представители на родителите, които да координират изпълнението на програмата.
- Обучение на учителите: Редовни обучения на учителите по въпросите за работа с ученици от различни социални, етнически и културни среди, както и със СОП.
- Сътрудничество с институции: Училището ще си сътрудничи с местни социални служби, неправителствени организации и държавни институции за осигуряване на допълнителни ресурси и подкрепа.

ОЦЕНКА И КОНТРОЛ

- Мониторинг на резултатите: Ежегодно ще се прави оценка на успеха на програмата чрез събиране на данни за броя на учениците, ползващи подкрепа, техните академични резултати и социално включване.
- Обратна връзка: Учениците и техните родители ще дават обратна връзка за програмата чрез анкети, за да се подобряват мерките за подкрепа.
- Анализ на отпадналите ученици: Специални доклади за учениците със СОП и всички, които имат нужда от приобщаване.

Приложение 7
към Стратегия
на 36. СУ „Максим Горки“

ПРОГРАМА
ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ
В 36. СУ „МАКСИМ ГОРКИ“
за учебната 2025/2026 година

Приобщаващото образование представлява всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността.

Училищната програма се базира на:

1. Закон за предучилищното и училищното образование;
2. ДОС за приобщаващото образование;
3. Международна конвенция за правата на детето;
4. Световна програма на ЮНЕСКО “Образование за всички”;
5. Закон за защита от дискриминация;
6. Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка, и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната.

Основна цел: Осигуряване в училището на подкрепа за равен достъп до качествено образование и за развитие на потенциала на всеки ученик с цел неговата личностна, професионална и гражданска реализация в обществото.

Постигането на тази цел изисква:

- Определяне на уязвимите групи ученици и прилагане на разнообразни мерки, съобразени със спецификата на всяка от тях.
- На учениците в системата на училищното образование се предоставя обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие.
- Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

Изграждането на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основни приоритети като:

1. Изграждане на образователна среда за разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация; по-високо качество и по-добър достъп до образование; ранна превенция на обучителни затруднения;
2. Включващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
3. Включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА СА:

1. Равен достъп и приобщаване на всяко дете
2. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
3. Съхраняване на етнокултурното многообразие

Продължава прилагането на политиката за включващо обучение на децата със специални образователни потребности чрез:

- Единна методика за комплексно педагогическо оценяване и препоръки за децата със специални образователни потребности.
- Изградени положителни нагласи към включващо обучение в различните общности - учители, ученици, деца и родители.
- Създадени условия, гарантиращи интеграцията на учениците със специални образователни потребности в училищата чрез изграждане на подкрепяща среда.

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Пълноценна социализация и гарантиране на равен достъп до качествено образование на ученици със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование
3. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
3. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания
4. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда
6. Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси на организиран отход и спорт в мултикултурна образователна среда.
7. Изграждане и функциониране на информационна система за проследяване на децата в риск.
8. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.
9. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творчески изяви.

МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ОБЩА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ:

1. Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие
- Ранно оценяване развитието на ученика и на риска от обучителни затруднения. Определяне на необходимост от допълнителни подкрепа за ученици, които не владеят български език.

Оценка на индивидуалните потребности за предоставяне на обща подкрепа.

2. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие в училището
 - Гарантиране на участие и изява на всички ученици в училището.
 - Включване в дейности за ранно оценяване, с оглед превенция на обучителните затруднения.
 - Организиране на дейности за стимулиране развитието на личностни качества, социални и творчески умения, занимания по интереси, участие в проекти, програми, форуми и в други изяви.
 - Библиотечно-информационно обслужване.
 - Поощряване с морални и материални награди.
 - Кариерно ориентиране на учениците.
 - Изграждане на позитивен организационен и психологически климат, включително чрез психологическа подкрепа.
 - Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти
 - 3. Изграждане на позитивен психологически климат
 - Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес.
 - Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците.
 - Организиране на дейности за превенция на агресията и мотивация за преодоляване на проблемното поведение.
 - Прилагане на координирани и последователни усилия за осигуряване на благоприятна образователна среда и своевременно решаване на възникнали конфликти.
 - Групова работа с ученици; кризисна интервенция.
 - Поддържане на непрекъсната връзка и взаимодействие с родителите на учениците за справяне с проблемното им поведение и приобщаване към средата на училището.

МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ:

1. Оценяване на индивидуалните потребности на ученика за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие.
2. Издаване заповед от директора на училището за сформирание на Екип, който да изготви оценка на ученика.
3. Изготвянето на оценката на индивидуалните потребности се извършва в съответствие с чл. 22 и чл. 187 от ЗПУО.

Оценката на индивидуалните потребности се извършва от следните специалисти: психолог, логопед и ресурсен учител, в зависимост от конкретния случай. Оценката на индивидуалните потребности се извършва в срок от един до три месеца от началото на учебната година, при установяване на такава необходимост.

Оценката се извършва съобразно определена рамка за оценка на индивидуалните потребности.

При несъгласие с оценката, родителят има право да подаде заявление до Директора на Регионален център за подкрепа /РЦПППО/ за повторна оценка на индивидуалните потребности.

При несъгласие на родителя за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие, директорът на училището писмено уведомява съответния отдел за закрила на детето с цел осигуряване на най-добрия интерес на детето.

Осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие в училището

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от училището. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се реализира чрез план за подкрепа на ученика.

Училището предоставя условия за равен достъп до образование, чрез осигуряване на

достъпна архитектурна и физическа среда.

Училището изгражда при необходимост специализирана подкрепяща среда. Училището предоставя достъпни средства за информация и комуникация.

Училището осигурява необходимите педагогически специалисти за допълнителна подкрепа.

Училището осигурява възможност за гъвкава и динамична организация на средата, според различните потребности на децата.

Училището осигурява при необходимост специализирани учебни програми.

Училището осъществява подкрепа за преход между отделните етапи, степени на образование на учениците в системата на УО.

Екип за подкрепа за личностно развитие на ученика в училището

Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора на гимназията за конкретен ученик със специални образователни потребности, с изявени дарби, хронични заболявания или в риск за всяка учебна година.

В екипа участват: психолог, логопед, ресурсен учител/специален педагог, както и други специалисти, според индивидуалните потребности на детето.

Екипът осъществява дейностите по допълнителната подкрепа за личностно развитие на детето.

Екипът за подкрепа за личностно развитие изготвя два пъти годишно доклад до Директора, съдържащ оценка за развитието на ученика, за постигнатите цели и за резултатите от обучението, за използваните педагогически средства и методи на работа. Директорът на училището изпраща за одобрение до директора на РЦПППО решението за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик със специални образователни потребности, изготвено от екипа за подкрепа за личностно развитие в 3-дневен срок от извършване на оценката.

При условие, че не може да сформира екип за подкрепа за личностно развитие на ученик със СОП, директорът на училището изпраща заявление до директора на РЦПППО за извършване оценка на индивидуалните потребности на ученика.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

– Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа.

Срок: постоянен

Отг.: класни ръководители, педагогически съветник, психолог, учители

–Екипна работа на учителите от даден клас.

Срок: постоянен

Отг.: класни ръководители, учители

–Награждаване на ученици.

Срок: постоянен

Отг.: Директор, зам.-директори, педагогически съветник, психолог

–Включване на учениците в дейности по интереси в училището.

Срок: постоянен

Отг.: Директор, кл. ръководители, педагогически съветник, психолог

–Стимулиране участието на деца с изявени дарби в състезания и олимпиади.

Срок: целогодишно

Отг.: учители

–Идентифициране на ученици със специални образователни потребности и уязвими групи, създаване на екипи и оценка на потребностите им.

Срок: постоянен

Отг.: кл. ръководители, учители, Директор, психолог, педагогически съветник

Приложение 8
към Стратегия
на 36. СУ „Максим Горки“

ПЛАН
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ
НА
ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО
В 36. СУ „МАКСИМ ГОРКИ“
за учебната 2025/2026 година

I. ЦЕЛИ:

1. Изграждане на целенасочена и последователна политика за превенция и интервенция на проявите на насилие и тормоз в образователната институция.
2. Изграждане на позитивен организационен климат.
3. Утвърждаване на позитивна дисциплина.
4. Преодоляване на факторите, водещи до прояви на насилие и тормоз между учениците в училище.

II. ЗАДАЧИ:

1. Формулиране на ясни правила за приемливо поведение от учениците в училище, обобщаване и формиране на единни училищни правила за институцията и проследяване на спазването им.
2. Последователност в изискванията и предприемането на мерки и дейности при констатиране на случаи на насилие или тормоз.
3. Повишаване на информираността на педагогическия и непедагогическия персонал за проблема, придобиване на знания и умения за бърза и точна реакция в случай на насилие или тормоз.
4. Повишаване на социални умения и компетенции на учениците, формиране на добронамереност, взаимопомощ, толерантност и др.
5. Изграждане на партньорски взаимоотношения с родителите при осъществяване на дейностите за превенция и интервенция на насилието и тормоза в училище.

III. ДЕЙНОСТИ:

1. Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с Училищния механизъм за превенция и интервенция на насилието и тормоза за учебната година

Срок: м. септември

Отг: Координационен екип

2. Запознаване на учениците и родителите с Училищния механизъм за превенция и интервенция на насилието и тормоза за учебната година

Срок: м. Септември/ родителска среща

Отг: педагогически съветник, класни ръководители

3. Разписано информиране на родителите за правилата приети в училище, правата и задълженията на техните деца и дейностите за интервенция и налагането на санкции при нарушаването им .

Срок: 1 родителска среща

Отг: класни ръководители

4. Актуализиране на Етичния кодекс на училищната общност.

Срок: при необходимост

Отг: Етична комисия

5. Въвеждане на Дневник за случаи и процедури за управление на информацията за текущата учебна година.

Срок: м. септември

Отг: председател на Координационен екип

6. Изработване на правила на поведение и ценности от всяка паралелка.

Срок: м. септември

Отг: кл. ръководители

7. Обобщаване на изготвените от учениците правила и формулиране на единни училищни правила, които да се впишат в Правилника за дейността на училището.

Срок: м. септември

Отг: Координационен екип

8. Оценка и анализиране на ситуацията в образователната институция.

Срок: м. ноември

Отг: Координационен съвет

9. Предприемане на необходимите мерки за преодоляване на проблема, след обобщаване на получените от анкетата за тормоза резултати. Описване на мерките в Протокол и проследяване на ефективността от прилагането им.

Срок: ноември - декември

Отг: Координационен екип

10. Запознаване на педагогическия персонал с резултатите от проведената оценка, обсъждане и при необходимост даване на предложения за промени в Правилника за дейността на училището.

Срок: м. ноември

Отг: председател на Координационен екип

11. Определяне на рисковите места и местата с повишена степен на насилствени прояви и определяне на дежурства на съответните места.

Срок: м. ноември

Отг: Координационен съвет

12. Привличане на родители, специалисти в областта на помагащите професии, родители, които могат да бъдат посредници между училището и други родители или институции и служби, родители, които могат да осигурят ресурси /услуги/, подпомагащи преодоляването на проблема с насилието.

Срок: м.09.2025 г. - 06.2026 г.

Отг: класни ръководители

13. Включване на преподавателите в квалификационни курсове за справяне с детската агресия и тормоза на деца и ученици в училище.

Срок: по план на ЕКК

Отг: председател на ЕКК

14. Оформяне на кърт „Училище без насилие“, с информация по проблема и разписаните училищни правила.

Срок: м. ноември

Отг: Координационен екип; Ученически съвет

15. Съобразно състава и конкретните нужди на класа, класните ръководители набелязват в

плановете си за ЧК подходящи теми. Съвместно с учениците превръщат класната стая в Пространство, в което открито се говори за насилие и тормоз и се предлагат решения за преодоляване им.

Срок: 09.2025 г. - 06.2026 г.

Отг: класни ръководители

16. Провеждане на беседи и дискусии по проблема с насилието с учениците от учители, класни ръководители, педагогически съветник.

Срок: 09.2025 г. - 06.2026 г.

Отг: преподаватели; педагогически съветник

17. Разглеждане и решаване на казуси, групова работа, тренинги и др., касаещи проблема с насилието и тормоза в час на класа.

Срок: 09.2025 г. - 06.2026 г.

Отг: класни ръководители

18. Споделяне на опит и обсъждания между преподавателите и учениците, на възникнал конкретен проблем и оказване на подкрепа за разрешаването му.

Срок: по годишен график за регулярни срещи за екипна работа

Отг: класни ръководители

19. Използване на посредник при разрешаване на конфликт.

Срок: при необходимост

Отг: класни ръководители

20. Провеждане на тематична родителска среща.

Срок: по график

Отг: класни ръководители

21. Съвместна дейност с инспектори от VII РУ София-град, инспектори от ДПС, представители на ДСП и други служби и институции, както и неправителствени организации, имащи отношение по проблема с насилието и тормоза в образователните институции.

Срок: 09.2025 г. - 06.2026 г. След разглеждане на случая описване на Решението в Протокол

Отг: координационен съвет

22. Разглеждане на случаи на тормоз от второ и трето равнище и набелязване на дейности за интервенция с потърпевшите ученици и учениците насилници.

Срок: 09.2025 г. - 06.2026 г.

Отг: координационен съвет

IV. ЗАСЕДАНИЯ:

▪ Месец септември:

1. Въвеждане на Дневник със случаите и процедури за управление на информацията.
2. Изработване на годишен план за превенция и интервенция на случаите на насилие и тормоз в образователната институция.
3. Обобщаване на изготвените от учениците правила и формулиране на единни училищни правила.

▪ Месец ноември:

1. Изготвяне на оценка на ситуацията в образователната институция.
2. Обсъждане на получените резултати и набелязване на мерки за преодоляване на проблема.

▪ Месец февруари:

1. Изготвяне на доклад до директора за дейностите по превенция и интервенция на

насилието и тормоза в училището за първи учебен срок.

▪ **Месец април:**

1. Обсъждане на особени случаи на ученици и ситуации на насилие или тормоз, отразени в Дневника със случаи и процедури за управление на информацията.

▪ **Месец юни:**

1. Обсъждане на резултатите от осъществените през учебната година дейности по превенция и интервенция на насилието и тормоза от Координационния съвет.
2. Изготвяне на годишен доклад до директора за работата на съвета.

Координационният екип заседава извънредно винаги при необходимост или при констатиране на случай на тормоз или насилие, при наличие на ученик в риск или в риск от насилие, при индикации за ученик с проблемно поведение и др.

Приложение 9
към Стратегия
на 36. СУ „Максим Горки“

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
за учебната 2025/2026 година

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. Анализ на състоянието

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика.

В началото на учебната 2025/2026 година в 36. СУ “Максим Горки“ в дневна форма се обучават 1000 ученици. В училището няма ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:

- преждеременно напуснали училище (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) - лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;
- отпаднали от училище - ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище.

През последните три години във връзка с въведените изменения в процедурата за извиняване на отсъствия, контролът върху начина на извиняването им се облекчава от регламентираното подаване на заявления от родител за извиняване на отсъствия. Провеждат се периодични проверки на своевременното отразяване на отсъствията и проверки на документите за извиняване на отсъствията.

В резултат на множество разговори на училищния екип с ученици и родители за допуснати отсъствия бе констатирано:

- Извинените отсъствия са направени по следните причини:
 - здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
 - семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
 - за участие в извънкласни и извънучилищни дейности, съгласно годишния план на училището и получени покани за включване в такива мероприятия;
- Сред основните причини за натрупване на неизвинени отсъствия се открояват, както следва:
 - Закъснения за учебни часове;
 - Ученици с ниска мотивация;
 - Несвоевременно представяне на документи за извиняване на отсъствията;

Отчетена е необходимостта да се провежда системен диалог със семействата за строго спазване на графика за учебното време и намаляване на извинените отсъствия, поради несъществени семейни ангажименти.

Тенденцията за сравнително намален брой отсъствия по неуважителни причини се запазва, въпреки връщането на учениците в училищна среда. Увеличението при отсъствията по уважителни причини се дължи на фактори от здравословен характер.

2. Предприети мерки от училището по превенция и ограничаване на отпадането:

Обект на специално внимание са учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, ученици които през предходната учебна година са допусkali повече от 5 неизвинени отсъствия. Училищният екип полага системни мерки и търси съдействие от родители и институции.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

- Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането;
- Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемащите училища и общини по местата на преместване на учениците.
- Наложени санкции от ПС за неизвинени отсъствия.
- Контрол на редовността на воденето и отчитането на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.
- Възпитателни мерки за превенция на отпадането.

Работа с учениците:

- Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно включване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици.
- Предприемане на индивидуални мерки и дейности за превенция на ученици в риск на ниво училище.
- Включване в дейности на училищния ученически съвет и създаване на подкрепяща среда – организиране на ученически пространства, забавни музикални междучасия, гледане и обсъждане на филми с учебно-възпитателна цел, провеждане на занятия по подхода „връстници обучават връстници“ и др.
- Дейности в паралелката и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск, съгласно плановете на класните ръководители.
- Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия - консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
- Включване на учениците с ниски резултат в групите за компенсиране на пропуски през м. юни.
- Установяване на диалог училище - институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБППМН, инспектори от ДПС-МВР.

Работа с родителите:

- Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (ПДУ, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
- Прилагане на нови подходи в работата с родителите - алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности.
- Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.
- Изготвяне училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица (Инструкции за организиране дейността на класните ръководители в часовете за консултиране на родители и ученици и водене на училищната документация, Инструкция за водене на дневник на паралелка

V - VII клас, образци на писма до родители и институции, система за формално общуване с родители, Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация и др.).

- Готовност за включване на Педагогическия съветник към екипите за обхват при необходимост, съгласно чл. 5 ал.9 от Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.
- Готовност за техническо, административно и организационно съдействие на екипите за обхват при необходимост.

3. В резултат на изпълнението на програмата през учебната 2023/2024 година може да се направят следните изводи:

- Прилаганите мерки са оказали очакваното възпитателно въздействие и броят на допуснатите отсъствия, както и учениците, носители на неизвинени отсъствия, е значително по-малък в сравнение с предходните години.
- Повишила се е организационно-административната култура на учителите и класните ръководители по отношение на регистрирането и отчитането на отсъствията на учениците.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Намаляване на процента на ранното отпадане от училище чрез ранна идентификация на учениците в риск.

1. Подобряване на учебната мотивация и постиженията на учениците.
2. Осигуряване на социална и психологическа подкрепа на учениците и техните семейства.
3. Създаване на приобщаваща и ангажираща училищна среда, която отговаря на нуждите на различните ученици.
4. Привличане към каузата на родителите и насърчаване на участието им в училищните инициативи.

III. ОСНОВНИ КОМПОНЕНТИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ранна идентификация на учениците в риск

Цели:

- Ранно откриване на признаци за риск от отпадане, като слаби академични резултати, ниска мотивация, висок брой отсъствия и социални затруднения.

Дейности:

- Система за наблюдение на учениците: Въвеждане на система за мониторинг на академичните постижения, поведението и отсъствията на учениците. Учителите и администрацията ще следят за предупредителни знаци, като рязък спад в оценките, чести отсъствия или проблеми с поведението.
- Екип за превенция: Създаване на училищен екип за превенция на ранното отпадане, включващ учители, психолози, социални работници и представители на родителите. Този екип ще работи за ранно идентифициране на учениците в риск и ще изготвя индивидуални планове за подкрепа.
- Интервюта с ученици и родители: Провеждане на редовни интервюта с учениците и техните родители, особено тези, които са идентифицирани като рискови, за да се обсъдят трудностите и да се намерят подходящи решения.

2. Академична подкрепа

Цели:

- Подобряване на академичните постижения на учениците, които имат затруднения, и намаляване на риска от отпадане поради слаби резултати.

Дейности:

- Допълнителни учебни занимания: Предоставяне на допълнителни уроци или индивидуални консултации за ученици, които изостават в учебния процес. Специално внимание ще се отдели на основни предмети като математика, български език и чужди езици.
- Включване на учениците с ниски резултат в групите за компенсиране на пропуски през м. Юни – след края на учебната година.

3. Психологическа и социална подкрепа

Цели:

- Осигуряване на емоционална и социална подкрепа за ученици, които имат лични или семейни проблеми, водещи до риск от отпадане.

Дейности:

- Психологическа подкрепа: Въвеждане на постоянна психологическа подкрепа в училищата, където учениците могат да се обръщат за помощ при проблеми с мотивацията, стреса, взаимоотношенията с връстници или лични семейни затруднения.
- Социални програми: Сътрудничество с местните социални служби и неправителствени организации за осигуряване на подкрепа за учениците и техните семейства, особено тези, които се намират в затруднено социално и икономическо положение.
- Уроци по социални умения: Часове за развитие на социални умения, които помагат на учениците да управляват конфликти, да се справят със стреса и да развиват устойчивост към трудности.

4. Работа с родители и семейства

Цели:

- Засилване на ангажираността на родителите в образователния процес на децата им и подпомагане на семейства, които изпитват трудности.

Дейности:

- Родителски срещи и обучения: Провеждане на срещи с родители, в които се обсъждат методи за подкрепа на децата в учебния процес, стратегии за мотивация и управление на проблеми в поведението.
- Консултации със семейства: Индивидуални консултации за семейства, в които има ученици в риск, като се предоставя подкрепа в разрешаването на семейни конфликти и съвети за създаване на подкрепяща домашна среда за учене.
- Партньорства със социални институции: Установяване на сътрудничество със социалните служби за подкрепа на семейства в нужда чрез финансови, социални или консултантски услуги.

5. Създаване на ангажираща и приобщаваща училищна среда

Цели:

- Създаване на позитивна и ангажираща училищна среда, в която учениците се чувстват мотивирани и подкрепяни.

Дейности:

- Развитие на извънкласни дейности: Организиране на клубове, спортни дейности, музикални и театрални групи, които ангажират учениците извън учебния процес. Тези дейности ще насърчават креативността и ще укрепват социалните връзки между учениците.
- Наградни програми: Въвеждане на програми за награди и признания за постижения в различни области, които да стимулират положителното поведение и усилията на учениците.
- Мотивационни събития и срещи с вдъхновяващи личности: Организиране на мотивационни срещи с успешни личности – предприемачи, спортисти, артисти, които да вдъхновят учениците да преследват целите си и да продължат своето образование.

6. Училищни политики и административни мерки

Цели:

- Въвеждане на училищни политики, които подкрепят ангажираността на учениците и намаляват риска от отпадане.

Дейности:

- Програми за посредничество: Въвеждане на програми за посредничество между учители, ученици и родители за решаване на конфликти и подобряване на комуникацията в училището.

IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И РЕСУРСИ

- Екип за подкрепа на ученици в риск: Училищният екип включва учители, психолози, социални работници и представители на администрацията. Този екип координира дейностите по програмата и работи с ученици, които са идентифицирани като рискови.
- Партньорства с местни институции: Училището си сътрудничи с местните социални служби, неправителствени организации и работодатели за осигуряване на допълнителни ресурси и възможности за учениците.
- Обучение на учители: Редовно обучение на учителите за разпознаване на признаците на ранно отпадане, както и за ефективни стратегии за подкрепа на учениците в риск.

V. ОЦЕНКА И ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ОПАСНОСТТА ОТ РАННО НАПУСКАНЕ

За ефективно предотвратяване на ранното напускане на училище е важно да се въведе система за оценка и проследяване, която ще позволи ранна интервенция и наблюдение на учениците, изложени на риск.

1. Система за мониторинг

Цели:

- Редовно наблюдение на поведението и академичните резултати на учениците за ранно разпознаване на предупредителни знаци за напускане на училище.

Мерки:

- Система за събиране на данни: Въвеждане на електронна система за събиране на информация за академичните резултати, отсъствията и поведението на учениците. Така учителите и администраторите ще имат лесен достъп до актуалните данни и ще могат бързо да идентифицират ученици в риск.
- Регулярно отчитане на рисковите фактори: Учителите своевременно информират за всяко дете, което проявява признаци на отслабен интерес към обучението – отсъствия, ниски оценки, проблеми с дисциплината, липса на мотивация или лични проблеми.

2. Индикатори за риск

Цели:

- Разработване на конкретни индикатори за риск от отпадане, които ще позволят навременна реакция.

Индикатори:

- Академични индикатори: Постоянно ниски оценки, неуспешни изпити или проблеми с ключови учебни предмети като математика, български език, профилиращи предмети.
- Поведенчески индикатори: Повтарящи се проблеми с дисциплината, конфликти с учители или връстници, агресивно поведение, липса на ангажираност в клас.
- Социални и семейни индикатори: Чести отсъствия, семейни проблеми (бедност, конфликти, липса на родителски контрол), социална изолация или липса на подкрепа от страна на семейството.
- Емоционални индикатори: Признаци на стрес, депресия или ниска самооценка. Ученици, които изразяват липса на смисъл в училището или бъдещето.

3. Интервенции на базата на риска

Цели:

- Осигуряване на адекватни и персонализирани интервенции в зависимост от нивото на риска.

Действия:

- Нисък риск: Учениците, които показват ранни признаци на демотивация или затруднения, ще бъдат насочвани към допълнителни уроци, консултации с ментори и участие в ангажиращи извънкласни дейности.
- Среден риск: Учениците с повишен риск от отпадане ще получат индивидуален план за действие, който включва засилена подкрепа от страна на психолози, ментори и учители, както и по-чести срещи с родителите.
- Висок риск: За ученици с висока вероятност за отпадане ще се предприемат спешни мерки като интензивно психо-социално консултиране, ангажиране на социални служби и подкрепа от страна на училищния екип за превенция.

4. Регулярни срещи и оценки

Цели:

- Редовно проследяване на напредъка на учениците в риск и оценка на ефективността на интервенциите.

Дейности:

- Срещи на екипа за превенция: Учителите, психолозите и социалните работници ще провеждат регулярни срещи, на които ще обсъждат напредъка на учениците в риск и ще правят оценка на ефективността на предприетите мерки.
- Индивидуални срещи с учениците: Редовни срещи с учениците в риск за обсъждане на техния напредък, проблеми и допълнителни нужди. Целта е да се изгради доверие и да се осигури персонализирана подкрепа.
- Обратна връзка от родителите: Провеждане на срещи и анкети с родителите за оценка на промените и успеха на програмата от тяхната гледна точка.

5. Оценка на програмата

Цели:

- Проследяване на дългосрочните резултати от програмата и нейното влияние върху процента на отпадане.

Методи за оценка:

- Анализ на данни: Редовен анализ на статистическите данни за процента на отпадналите ученици преди и след въвеждането на програмата, академичните постижения на учениците в риск и тяхната мотивация.
- Анкети и интервюта: Провеждане на анкети сред учениците, родителите и учителите за оценка на ефективността на програмата и нивото на удовлетворение от предоставените мерки.
- Качествена оценка: Използване на интервюта и фокус групи за събиране на качествена информация относно промените в поведението, мотивацията и академичния успех на учениците в риск.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Тази система за оценка и проследяване ще даде възможност за навременна интервенция и ефективна подкрепа на учениците в риск от ранно напускане на училище. Програмата ще осигури балансиран подход, който включва както академична, така и емоционална и социална подкрепа, за да се задържат учениците в образователната система и да се повиши тяхната ангажираност и успех.